

אֶבֶן בַּחֵן, אֶבֶן יִשְׂרָאֵל. שְׁגוּלָלִים
אוֹתָהּ וּמְכַנְּסִים אוֹתָהּ לְגִלּוֹת,
וְכַתוּב וְהִשִּׁיבוּ אֶת הָאֶבֶן עַל פִּי
הַבָּאָר לַמְּקוֹמָהּ, וְעַל שְׁמָהּ
נִקְרָאִים כָּל הָאֲבָנִים.

וְכִכְוֹה אֲבָנִים לְאֲבָנִים. יֵשׁ אֲבָנִים
וְיֵשׁ אֲבָנִים. יֵשׁ אֲבָנִים יְסוּדֵי
הַבַּיִת, שְׁכַתוּב (מַלְכִּים-א ה) וַיֵּצֵאוּ
הַמֶּלֶךְ וַיִּסְעוּ אֲבָנִים גְּדוּלוֹת אֲבָנִים
יְקָרוֹת לְיִסֵּד הַבַּיִת אֲבָנֵי גְזִית. וְיֵשׁ
אֲבָנִים עֲלִיוֹנוֹת נִכְבְּדוֹת, וְהֵן (אֵלֶּה)
שְׁתֵּים עָשָׂרָה, וְהֵן אַרְבַּע מַעְרָכוֹת,
שֶׁלֶשׁ שֶׁלֶשׁ לְכָל מַעְרָכָה לְאַרְבַּעַה
רוּחוֹת הָעוֹלָם. כְּמוֹ כֵן אוֹתָם
אַרְבַּעַה דְגָלִים שֶׁהֵיוּ הוֹלְכִים
בַּמִּדְבָּר, וְהֵם שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבָטִים,
שְׁלֹשָׁה שְׁלֹשָׁה לְכָל צֶד לְאַרְבַּעַה
רוּחוֹת הָעוֹלָם. וְהַפֶּל סוּד אַחַד,
וְהָרִי פְרִשְׁוֶהָ.

וְכֹא רָאָה, בְּשַׁעַה שֶׁהִפְחֵן הַגְּדוֹל
הָיָה שֵׁם אֶת שְׁתֵּים עָשָׂרָה הָאֲבָנִים
הַלְלוּ וְלֹבֵשׁ אוֹתָן בַּחֲשׁוֹן וְאַפּוֹד,
אֲזַ שְׂרָתָה עֲלָיו שְׂכִינָה, וְאוֹתָן
שְׁתֵּים עָשָׂרָה אֲבָנִים חֲקוּקוֹת
בְּשֵׁמוֹת כָּל הַשְּׁבָטִים, וְכָל שְׁבֵט
וְשְׁבֵט חֲקוּק עַל אֶבֶן אַחַת.
שְׁקוּעוֹת הָיוּ הָאוֹתִיּוֹת עַל
הָאֲבָנִים, וְכִשְׁהָאִירוּ הָאֲבָנִים, הָיוּ
הָאוֹתִיּוֹת בּוֹלְטוֹת הַחוּצָה
וּמְאִירוֹת עַל מַה שֶׁהֲצַטְרְכוּ.

(וּבְאוֹתִיּוֹת הַשְּׁבָטִים) וּבְכָל הַשְּׁבָטִים לֹא
הָיוּ שְׁתֵּי הָאוֹתִיּוֹת ח' ט', בְּשִׁבִיל
שֶׁלֹא נִמְצָא חֲט"א בְּכָלֶם. אָמַר
רַבִּי חֲזַקְיָה, אִם כֶּף, ח' שֶׁהֵשֵׁם
גוֹרֵם - נֶאֱמַר. אֲבָל ט', שֶׁהָיָא אוֹת
טוֹבָה, וְשִׁנְיָנוּ, מִי שְׂרוּאָה ט'
בַּחֲלוּמוֹ טוֹב לוֹ, מִשּׁוּם שֶׁבָּה
פְּתַחַה תּוֹרָה פִּי טוֹב, שְׁכַתוּב
(בְּרֵאשִׁית א) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר
פִּי טוֹב, וְהוֹאִיל וְהָיָא אוֹת טוֹבָה,
לְמָה לֹא נִכְתְּבָה בְּאוֹתָם שְׁבָטִים?
אָמַר לוֹ, מִשּׁוּם שֶׁסְּמוּכוֹת שְׁתֵּי
הָאוֹתִיּוֹת זֹו לְזֹו. וְעוֹד, שֶׁהָרִי
הָאוֹת ט' גְּנוּזָה וְטַמְיָה, וְהָיָא

יִשְׂרָאֵל. דְּמַגְנְדֵּרִין לָהּ, וְעָאֲלִין לָהּ בְּגִלוֹתָא,
וְכַתִּיב וְהִשִּׁיבוּ אֶת הָאֶבֶן עַל פִּי הַבָּאָר
לַמְּקוֹמָהּ, וְעַל שְׁמָהּ אֶקְרוּן כְּלָהּ אֲבָנִין.

וְכִכְוֹה אֲבָנִין לְאֲבָנִין. אֵית אֲבָנִין וְאֵית אֲבָנִין,
אֵית אֲבָנִין יְסוּדֵי בֵּיתָא, דְּכַתִּיב, (מַלְכִּים א

ה) וַיֵּצֵאוּ הַמֶּלֶךְ וַיִּסְעוּ אֲבָנִים גְּדוּלוֹת אֲבָנִים
יְקָרוֹת לְיִסֵּד הַבַּיִת אֲבָנֵי גְזִית. וְאֵית אֲבָנִין
עֲלִאִין יְקִירִין, וְאֵינוּן (אֵלִין) תְּרִיסָר. וְאֵינוּן
אַרְבַּע סְדָרִין, תְּלַתָּא תְּלַתָּא לְכָל סְדָרָא,
לְאַרְבַּע רוּחֵי עֲלָמָא. כְּגוֹוָנָא דָּא אֵינוּן אַרְבַּע
דְּגָלִים, דִּיהוּ אֲזִלִי בְּמִדְבָּרָא, וְאֵינוּן תְּרִיסָר
שְׁבָטִין, תְּלַתָּא תְּלַתָּא לְכָל סְטָרָא, לְאַרְבַּע
רוּחֵי עֲלָמָא. וְכִלָּא רְזָא חֲדָא וְהָא אוּקְמוּהָ.

וְתָא חֲזִי, בְּשַׁעַתָּא דְכִהְנָא רַבָּא הָוָה שְׁוֵי אֲלִין
תְּרִיסָר אֲבָנִין, וְלְכִישׁ לֹוּן בַּחוּשְׁנָא
וְאַפּוֹדָא, כְּדִין שְׂרִיא עֲלֵיהָ שְׂכִינְתָּא. וְאֵינוּן
תְּרִיסָר אֲבָנִין, גְּלִיפִין בְּשִׁמְהֵן דְּכִלְהוּ שְׁבָטִין.
וְכָל שְׁבָטָא וְשְׁבָטָא אֲתַגְלִיף עַל אֲבָנָא חַד.
מִשְׁקַעֲזֵן הָוּוּ אֲתוּוֹן עַל אֲבָנִין. וְכַד נִהִירִין
אֲבָנִין, אֲתוּוֹן הָוּוּ בְּלִטִין לְבָר, וְנִהִרִין עַל מַה
דְּאַצְטְרִיכוּ.

(וּבְאוֹתוֹן דְּשְׁבָטִין) וּבְשְׁבָטִין כְּלָהּ, לֹא הָוּוּ תְרִין
אֲתוּוֹן ח' ט', בְּגִין דְּלֹא אֲשַׁתְּכַח חוּבָה
בְּכִלְהוּ. אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, אִי הָכִי ח' דְּשִׁמָּא
גְּרִים יָאוּת. אֲבָל ט', דְּאִיהִי אֶת טב, וְתַנִּינָן
מֵאַן דְּחָמִי אֶת ט' בְּחִלְמִיָּה, טב לִיָּה, בְּגִין
דְּבִיָּה פְּתַחַא אוּרִייתָא כִּי טוֹב. דְּכַתִּיב, (בְּרֵאשִׁית א)
וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר פִּי טוֹב, וְהוֹאִיל וְהָיָא
אֶת טב, אָמַאי לֹא אֲכַתּוּב בְּאֵינוּן שְׁבָטִין.

אָמַר לִיָּה, בְּגִין דְּסְמִיכִין תְּרִין אֲתוּוֹן אֶהֱדִידִי.
וְתוּ, דְּהָא אֶת ט' גְּנוּזָה וְטַמְיָר. וְאִיהוּ נִהִיר
נִהִירוּ דְּכִלְהוּ, דְּהָא אֶת דָּא נִהִירוּ דְּכִלְהוּ הָוִי.
וְלֹאוּ נִהִירוּ אֲשַׁתְּכַח בְּרַ מֵאֶת דָּא, דְּכַתִּיב וַיֵּרָא

מאירה את האור של כלם, שהרי אות זו היא האור של כלם, ואין אור נמצא חוץ מהאות הזו, שכתוב וירא אלהים את האור כי טוב. והוא האור של אותו האור שגנוז וטמיר. ועל זה כתוב, (תהלים פד) לא ימנע טוב להולכים בתמים. וזהו האור של כל השבטים. ומשום כך לא נחקקה בהן. ועוד, שכל השמים עשרה יוצאות מתוך האכסדרה הזו הטמירה שהיא בסוד האות ט', ומשום כך היא טמירה ונגנוזה ואינה נראית בהן.

בא וראה, כל אותן אבנים עומדות בדרך אות ונס, וכלן כשהאירו, אז פני הכהן הגדול היו מאירות, והאותיות מאירות ובלטות להודיע לחוץ. וכשהיו מאירים פני הכהן, אז היו נודעות בליטות האותיות שהוא לטוב, ובזה נודע הכהן אם צדיק האיש אם לא. ועל כך הפל הוא באות ונס, והרי פרושה.

רבי אבא היה מצוי לפני רבי שמעון. אמר לו, זה שכתוב (שמות כח) ונתת אל חשן המשפט את האורים ואת התמים. ושנינו, אורים - שמאירים בדבר שהצטרכו. תמים - שהיו שלמים בדבריהם. עוד אנו צריכים לדעת. (הסוד הנה)

אמר לו, ודאי, וכך הוא, חשן ואפוד כנגד אורים ותמים, וזהו סוד התפלין וקשר התפלין כנגד שני אלה. פתח ואמר, (שם לב) וראית את אחרי ופני לא יראו. וראית את אחרי, הרי שנינו שהראה לו הקדוש ברוך הוא למשה קשר של תפלין. ופני - אלה תפלין ממש. ופני הם תפלין, שהן סוד עליון השם הקדוש. אחרי - הוא סוד קשר התפלין. והרי ידוע לחברים. משום שזו אספקלריה המאירה, וזו אספקלריה שאינה מאירה.

אלהים את האור כי טוב. והוא נהירו דההוא נהורא דגניז וטמיר. ועל דא כתיב, (תהלים פד) לא ימנע טוב להולכים בתמים. ודא איהו נהורא דכלהו שבטין. ובגין כך לא אתגלף בהו. ותו, דכלהו תריסר נפקי מגו אכסדרא דא טמירא, דאיהי ברזא דאת ט', ובגין כך איהו טמיר וגניז, ולא אתחזי בהו.

תא חזי, פל הני אבנין, קיימי באורה את וניסא. וכלהו פד הו נהרין, פדין פהנא רבא הו נהרין אנפוי, ואתוון נהרין ובלטין לאשתמודעא לבר. וכד הו נהרין אנפוי דכהנא כדין הו אשתמודען פליטו דאתוון, דאיהו לטב. ובדא אשתמודע פהנא, אי זכאה הוא אי לאו. ועל דא כלא איהו באת וניסא, והא אוקמוה.

רבי אבא הוה שכיח קמיה דרבי שמעון, אמר ליה, הא דכתיב, (שמות כח) ונתת אל חשן המשפט את האורים ואת התמים, ותנינן, אורים: דנהרין במלה דאצטריכו. תומים: דאשלימו במלייהו. תו אנו צריכין למנדע. (האי רוא)

אמר ליה, ודאי, והכי איהו, חשן ואפוד לקבל אורים ותומים. ודא רזא דתפלין, וקשרא דתפלין, לקבל תרין אלין. פתח ואמר (שמות לב) וראית את אחורי ופני לא יראו. וראית את אחורי, הא תנינן, דאחזי ליה קדשא בריך הוא למשה, קשר של תפלין. ופני: אלין תפלין ממש. ופני אינון תפלין, דאינון רזא עלאה שמא קדישא. (דף ר"ל ע"ב) אחורי, איהו רזא דקשרא דתפלין. והא ידיעא לגבי חבריא. בגין דדא אספקלריא דנהרא. ודא איהו אספקלריא דלא נהרא.

התפלין. והרי ידוע לחברים. משום שזו אספקלריה המאירה, וזו אספקלריה שאינה מאירה.